

Galgóc és Vidéke

társadalmi és gazdasági hetilap.

Megjelen minden szombaton reggel, német és tót melléklettel.

Előfizetési ár:		Felelős szerkesztő:	Előfizetési díjak, hirdetések, valamint a lap szellemi részét érdeklő közlemények, a lap szerkesztőségéhez intézendők. — Kéziratokat nem adunk vissza. — Levélre válaszolunk, ha válaszbélyeg van mellékelve.
Egész évre — — — — —	10 kor.	ÁMON VILMOS	
Fél évre — — — — —	5 kor.	Társzerkesztő:	
Negyed évre — — — — —	2 kor. 50	PÁZMÁNY SÁNDOR	
Egyes szám ára 20 fillér.		Kiadóulajdonos:	
Vidéki előfizetők postaköltséget nem fizetnek.		TÖRÖK GYULA	

Ünnepre!

Ötvennégy év. — Nagy idő egy ember életében, de egy életerős nemzet életében ez az idő csak egy rövid óra. — És mégis ha visszatekintünk a néhány évtizedre, álmélkodva látjuk azt a rohamos fejlődést, azt az óriási lépést, a melyet hazánk ezen idő alatt tett. — Óriási lépés, de valóban óriások is voltak azok, a kik megerősítették a talajt, a kik az óriás lépései elé lerakták azokat a köveket, a melyeken az biztos haladhatott előre, mindig csak előre. —

Márczius 15. — Örömnép ez. — Ünnepe minden magyarnak. — Oly nap, a melyen kigyúlnak az örömtüzek minden hazafi szívében és egy áldó fohász száll az egek urához s a bércek magasán, a róna síkján minden szem a magasba tekint. — Légy velünk oh magyarok Istene. — A megemlékezés szent napja vagy márczius ídusa. A megemlékezés és hálde ma, a lelkesedés, honszeretet és szabadság napja ötvennégy esztendővel előbb —

Zord, szeles idő volt akkor és mégis ezrével tolongott a nép fővárosunk utcáin. — A nap elbujt a fellegek mögé. — Tán szégyenlette, hogy az ő sugárai nem is tudják megközelíteni azt a meleget, a mely az emberek szívében lakott. — Más napja volt akkor a magyarnak. — *Petőfi Sándor.* — A sápadt arcú, vézna, lánglelkű költő, kivette műzsájának a lelke közepét és mint a szabadság hatalmas Istene zúgta a fülébe a tömegnek, menydörögte a nemzetnek „*Talpra magyar!*”. — A nemzet apraja—nagyja megértette a szabadság dallosát és egy szívvel esküdt meg a magyarok istenére gyermek és agastyán, szegény és gazdag egyaránt: „*Rabok többé nem leszünk.*” —

Kemény napok jöttek a magyarra. — De kemény volt a magyar — Harczott a honfi, sorba állott a honleány és vigan ment előre, a csata tüzébe, a halál karjába. —

Csatatér volt az egész ország, temető minden gödör, sírhant minden dombocska és fejfa minden bokor. —

Gyász volt minden háznál. — Fájdalmas sírással süvöltött át a szél Kárpát bérceitől az Adria enyhe partjáiig, fájdalmasan énekelt a csalogány a líget aljában s még énekébe belevágott a távoli ágyúk tompa dübörgése, örömhangozat hallott a kis madár. — Örült a magyar. — Örült a mikor minden sírt körülötte. —

Kivívta szabadságát. — Egyenlő lett minden ember a hazában. — Megszüntek az előjogok, a jobbágy megmozdult és lerázta nyomorult bilincseit. — Ezért örült a magyar. —

Ennek a hatalmas megnyilatkozásnak szülőanya a márczius ídusa. —

Azóta ötvenhárom tavasz mult el, ugyanannyiszor ringott az érett kalász a nyár enyhe fuvallatán és ugyanannyiszor ünnepeltük szent áhitattal, áldással ajkainkon a szabadság hajnalát. —

Térdre magyar! Foglalja ajakad áldó imába azokat, kik néked e szent napot adták. (a. v.)

A „Galgóc és Vidéke” tárczája.

Egy zsuzsú története.

A fővárosban hivatalnokoskodtam — gondtalan életem volt, mulattam, kivettem részemet minden földi jóból. — Szerelmes sohase voltam. — Ostoba dolognak tartottam egy leányért meghalni.

Flirteltem. Udvaroltam minden szép leánynak, de csak szokásból, hiúságból — és nevettem a hiszékenyeket mikor egy—egy áradozó levelemre megjött a válasz, a boldogító igen.

Csunya dolog volt, de hát a harag is vezetett. — Volt egytesti lelki jóbarátom, a ki egy leányért ott hagyta az iskolát a szülői házat és talán el is pusztult bánatában.

Szegény fiú nagyon szeretett. — Hiába próbáltam kiábrándítani. — Később magára hagytam és elgondolkoztam, hogy hátha egyszer én is így járok.

Addig színlelem a szerelmet, míg egyszer utolér a nemezis és én is reménytelen szerelmes leszek valami kegyetlen szép leányba.

Az ilyen gondolatok között gyakran jött

a postás, hozta a rózsaszín naiv leveleket. Én nevettem és a régi maradtam.

Tempora mutantur. — Múlnak az idők. — Mint a bomba, úgy csapott le egyszerre át-helyeztetésem egy kis mezővárosba

Vegyes érzelmekkel indultam útnak. Valami benső sejtalem azt súgta, hogy veszélybe jutok.

Túltettem magam rajta. — Különösen mikor a falusi libákra gondoltam meg az én 3 éves praxisomra a fővárosi leányok körül.

Az új kollegákkal hamarosan jó barátok lettünk. Kérdezősködtem a helyi viszonyok felől. Az informálás rövid volt.

Egy kávéház, egy vendéglő, kaszinó és grófi kert, vagy három szép leány és egy bizonyos betegség, a mely utolér, mint a tengeri betegség a hajón.

— Kezdtém kíváncsi lenni. — És miben áll az a betegség? Csekélység. . . . Szerelmes leszel Ellába. — Ostobaság. — Én sohseleszek szerelmes senkibe. —

Egy alkalommal karonfogtak és elvittek vacsorálni a nagyvendéglő éttermébe. Egy pár városi úr volt csak ott. A fiúk azt mondták, nemsokára itt lesz „Ő” is. Szüleivel szokott eljönni.

Vacsorához ültünk és én szokatlanul hallgatag lettem. Minden ajtónyílásra meg-rezzentem és bevallom féltem — gyerekség ilyesmitől félni, rettegni a szerelem érzésétől, de engem furdalt a lelkiismeret. Sok rossz fát tettem már a tűzre.

Egy helyi lap ötlött a szemembe, érdeklődve vettem a kezembe és egy kedves tárcza cikik olvasásába merültem.

Átkozott nemesis. — Abban a tárczában is valami isteni Elláról volt szó. — Bizonyosan egyik imádója írta.

Meglehetősen ügyes dolog volt és nem is figyeltem arra, hogy mi történik az alatt körülöttem. A tárcza egy sóhajtással végződött és szinte akaratlanul, hangosan olvastam a végzavakat „Ah Ella!” . . . Aztán feltekinttem és . . . . . A szemben levő asztalnál ült Ella.

Éreztem tudtam, hogy ő az. — Életemben először pirultam el és lesütöttem szememet egy leány elé.

A fiúk élénken vitakoztak maguk között valami irodalmi kérdésen és én nyugodtan tekintettem néha az „Ő” arczára.

Új keresetforrás a nép részére.

A mai nyomorúságos időkben, minden alkalmat ki kell aknázunk és minden eszközt fel kell használnunk arra, hogy a népek a kezébe adjunk valamit, a mi annak a megélhetésnél segítségére lehet. — Szándékosan mondom, hogy a kezébe kell adni, mert a mi népünk sok tekintetben hátra van maradván és a mellett nincs is érzéke a kezdeményezésekhez, úgyannyira, hogy nem képes a saját jóvoltát belátni és csakis úgy tud valami előtte ismeretlen munkába fogni, ha van valaki az oldala mellett, a ki bátorítja, ösztökéli. —

Itt az ideje, hogy belássuk azt, hogy a szegényebb néposztályunk érdeke össze van törve a mi érdekeinkkel. — Társadalmunknak és gazdasági életünknek sok, nagyon sok baja van, de ezek között első helyen állanak azok a betegségek, amelyek népességünk zömének az életfáján rágódnak. — Ezeken kell első sorban segíteni. — Ki kell kutatni mindama eszközöket a melyeknek segítségével valami hasznot mutathatunk fel. — Sok vidéken tapasztaltam már, hogy a népesség-egyesüléseknek tetsző — foglalatokból olyan szép haszonhoz jutott, hogy a munka értéke a haszonhoz arányitva sokkal jobban volt fizetve, miúta bármily más megszokott munkát végeztet volna. — Pozsonyban nemrég egy röpirat jelent meg, a mely a lakóságot a gyógynövények gyűjtésére serkenti. —

Magyarország egyike a leggazdagabbaknak gyógynövényekben és mégis évente több milliót juttatunk a külföldnek azokért a gyógynövények és az azokból készült olajok kivonatok és gyógyanyagokért, a melyek nálunk épen úgy beszerezhetők illetve készíthetők lennének. —

Egy ízben a legnagyobb pontossággal kiszámítottam, hogy Biharmegyében egy 800 lakóval bíró község csupán egy növényből — a széki virágból — nyolcz ezer koronát keresett egy hó leforgása alatt. — Ha most tekintetbe vesszük azt, hogy a gyógynövények gyűjtése, tisztítása és szárítása körül még a legkisebb családtag munkája is előnyösen igénybe vehető, valamint azt is, hogy a külföld különös előszeretettel vásárolja a magyarországi gyógynövényeket, akkor látni fogjuk azt, hogy ez a nálunk teljesen ismeretlen foglalkozás sokkal több haszonnak jár, mint bármi más mezei munkálkodás. —

Isteni arc— első tekintetre halálosan beleszerettem. Később hallottam hangját is. — Csábosan rezgő alt hang; azután hangosan kacagott valamin és kivillant vérpíros ajkai közül hófehér csillogó fogsora.

Szóltam a fiúknak, hogy menjünk haza. Távoztunk. — Utközben a collegák elsorolták, hogy hova kell elmennem visitálni, mert itt ezt megkivánják, ha később nem is jár az ember az egyes előkelőségekhez.

A sorrendre különösen figyelmeztettek. Az itt nagyon fontos. — Először a járásbíróhoz, azaz Elláékhoz stb. stb.

Az öreg Berendi nagyon szívesen fogadott másnap és én olyan zavart voltam, hogy alig tudtam egy pár szót is szólni. Ella nagyon kedves volt, érdeklődve hallgatta később a fővárosi pletykákat. — Egész belejöttem a régi kerékvágásba és boldog voltam, hogy Ella kacagott némely mondásomon és történeteimen.

Kezdtém félni ettől a leánytól és elhátároztam, hogy kerülni fogom mindaddig, míg ősre nem veszem érdeklődését.

Egy hónapig kibírtam, hogy naponta csak üdvözljem. Egyszer mégis csak csatlakoztam hozzájuk. —

Hogy azonban a mi népünket hozzá szoktathassuk egy ilyen, előtte még ismeretlen foglalkozáshoz, szükséges, hogy felolvasások, vagy szemléltető oktatások alakjában megmutassuk neki azokat a növényeket, a melyeknek gyűjtése haszonnal jár, megismertessük vele a gyűjtésnek idejét, módját, a növények, gyökerek és virágok szárítása körüli eljárásokat. — Meg kell keresnünk a forrásokat a hol a gyógynövények bármily nagy mennyiségben, jól áron értékesíthetők s ha mindezeket megtettük, látni fogjuk azt, hogy népünk lassankint hozzá fog szokni ehhez a munkához és látni fogja, hogy a gyógynövények nem csak a betegek, hanem az egészségeseknek is gyógyszerül szolgálnak.

HIREK.**Meghívó.**

Galgóc város n. é. jó magyar érzelmű közönségének különös figyelmébe ajánljuk a márczius 15 iki ünnepélyt, a melyre a következő felhívást bocsátotta ki a rendezőség:

Polgártársak!

Márczius 15-ike, a magyar szabadság, egyenlőség és testvériségnek a *szent ünnepe*. Minden magyar ember kell, hogy e napot, mint a nemzet szent ünnepét megülj. — Galgóc és vidékének hazafias érzelmű közönségét kérjük, hogy a márczius 15-én tartandó ünnepen minél számosabban jelenjék meg. — Az ünnepély márczius 15-én esti 7 órakor veszi kezdetét, a nagyvendéglő disztermében. Belépő díj 1 korona. Felülfizetések, — tekintettel arra, hogy a tiszta jövedelem a városi szegényeknek adatik — köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Műsor: 1.) Szózat. előadja: *Radies Sándor* zenekara. 2.) „Talpra magyar” szavalja: *Marlovits Lajos úr.* 3.) Alkalmi felolvasás tartja: *Amon Vilmos úr.* 4.) „Kosuth sírja” költemény *Abrányi Emittől*, előadja: *Ronchetti Józsa k. a.* 5.) Záróbeszéd, tartja: *Pázmány Sándor úr.* 6.) Hymnus, előadja: *Radies Sándor* zenekara. — *Honfiak, honleányok, jöjjetek ünnepelni!*

Valahogy magunkra maradtunk és én elkezdtem őszinte lenni. — Végre is bevalóltam, hogy imádom őt az első látás óta.

Ella nem válaszolt. Egyszerűen azt kérdezte, mikor megyek fel a fővárosba. Egy megbízása volna.

Kegyed nem hallotta, hogy én miket mondtam az előbb?

Kedves Zenkei, mi nem vagyunk falusi libácskák—én nem hiszek önnek. A szerelemről többé ne is beszéljen. Tudja, jó barátságban szeretnék magával maradni.

Kegyedet rosszul értesítették az én jó akaróim. Vagy talán a kis postás kisasszony számolt be arról, hogy hány rózsaszínű levél jön a nevemre?

Nos igen erről is hallottam, — de most ígérje meg, hogy többé nem fog nekem szerelemről beszélni.

Meg kellett ígérnem — Ettől kezdve szomorú napjaim voltak, Ella azt mondta, hogy unalmas vagyok. Naponta hidegebb lett hozzám.

Egyszer egy képes lapért melyen kissé őszintén irtam, meg is haragudott és száműzött társaságából.

Felzúdult bennem az ősi vér. — Gomb-

(A közigazgatási bizottság) ülése. Dr. Kramolin Viktor vármegyei főispán elnöklété alatt f. hó 11-én tartotta a közigazgatási bizottság rendes havi ülését a megyeház nagytermében. Az ülésen az előadók tették meg szokásos havi jelentéseiket.

Jeszenszky Eteleka a a galgóczi áll. polgári iskolai tanítónő f. é. márc. hó 8-án a pozsonyi ev. theologusok irodalmi estélyén újabb tanujelét adta kiváló szavalói tehetségének. *Jeszenszky E. k.* a két költeményt szavalt ez alkalommal, u. m. „*A szökevényt*” *Temérdek-től és Várad Antál dr.-nak* „*II. Rákóczy Ferencz Rodostón*” cz. költeményét. A szavaló mindkét költeményt teljesen átértette és iparkodott azokat szinte művészi modorban a közönség elé adni, a mi által teljesen le is bilincselte a hallgatók figyelmét. Jutott is bőven Jeszenszky E. k. a. nak a tapsból es eljenzésből, a mi csak fokozta azon elismerést, melyben őt közönsége mindenkor részesítette.

(A Színházi idény vége Nyitrán) Mezei Béla a Nyitrai Nemzeti színház igazgatója f. hó 17-én tartja búcsúelőadását. — A derek igazgató meg lehet elégedve az eredményvel, de viszont a nyitrai közönség is kellemesen fog visszaemlékezni a társulatra a mely minden tekintetben rászolgált a pártolásra.

(Tüdőbetegek pavillona a nyitrai közorházban.) — A Nyitra vármegyei közorházban külön osztályt építenek a tüdővészesek számára. — Az építkezés már annyira előrehaladt, hogy még az év folyamán átadható lesz, ez az üdvös intézmény a közhasználatnak. —

(Hamis aranyak.) — Az egész országban és épen a mi vidékünkön is igen sok hamis 10 és 20 koronás arany van forgalomban — Ajánlatos az arany pénzeket, márvány vagy porcellánlapon kipróbálni, mert az arany-pénz élesen csengő hangja által igen könnyen megkülönböztethető a hamisítványoktól.

(Betörők.) A galgóczi esendőrség Chudy Imre és Kuklis János saághi lakosokat elfogta, mert kiderült, hogy a f. hó 5-én Drechsler Samu pásztói koresmárosnál történt betörést ők követték el.

ház. — Nem törődtem vele—egy pár napig.

Márczius 15-én történt — ünnepély volt a casinóban — Ella eszményi szép volt és én végre kieroszakoltam, hogy beszéljen velem.

Megmondtam neki, hogy még mindig imádom, de visszavonulok és várok. — Addig is adjon valami emléktárgyat. — Talisman lesz az, megvéd a küzdelemben. . . . .

Azt mondta, szerezzek tőle ha tudok, mert ő önként nem ad soha.

Most jön a zsuzsú. A fővárosban jártam és katona bátyámtól egy prófuatot kaptam.

A fiúk kaptak rajta. Nem volt egyikse katona hat szerettek, sőt az egyik az esteli sétánál is evett belőle.

Elláék szintén sétáltak és én láttam, hogy „Ő” érdeklődve kérde Dezső barátomtól, mit eszik. —

Komisz kenyér! — Adjon nekem is és kezébe véve kedélyesen harapott rajta egyet.

Aztán hirtelen visszaadta Nem jó — savanyú. Odasiettem és kikaptam Dezső kezéből a kenyeret és diadalmasan mondtam Ellának: Van már talismán. Ebből zsuzsú lesz és keblemen fogom hordani.

(Öngyilkos fegyenc.) A napokban a lipótvári fegyintézetnek egyik állandó lakója megunta a hosszú fogságot és egy őrizetlen pillanatot felhasználva egy rejtett helyen felakasztotta magát. — Mire a felügyelő személyzet észre vette a fogoly tettét akkor az már kimult. — Érdekes, hogy az öngyilkos már az utolsó napjait töltötte büntetésének, mert április végén visszanyerte volna szabadságát.

(Utak.) Minden oldalról sürűn érkeznek a panaszok úgy az országos, mint a megyei utak rossz karban tartása miatt. — Ha egy két napi esőzés van, akkor az utak már annyira megromlanak, hogy alig lehet azokon közlekedni, a mi úgy a város forgalmának, mint az egyes kereskedőknek is kiszámíthatatlan károkat okoz. — Nagyon üdvös volna az ilyen munkálatokat lelkiismeretesen ellenőrizni és hi valakit mulasztás terhel, szigorúan megrendszabályozni.

(Ijesztő szám.) — Az idei sorozás alapján megmutatja, hogy a megye egyes vidékein milyen nagy mérveket öltött a kivándorlás. — A miavai járásból azt a csaknem hihetetlen hírt adják, hogy *Brezova* községből *száznegyvenegy* hadkötelest kellett volna előállítani, de ebből csak *negyvenhat* lesz előállítható, mert a többi *kilencvenöt* kivándorolt Amerikába.

(A magyar kir. szab. osztály-sorsjáték) VI. osztálynak húzására egész, fél, negyed és nyolczad sorsjegyek a legjutányosabb áron kaphatók Deutsch Lipót és Fianál Galgóczon. Fótér.

(Tanuk.) Érdekes tárgyalás folyt a napokban egy hozzánk közel álló közigazgatási hatóság előtt. — Egy sötét foglalkozású nő ugyanis feljelentést tett egy fiatal leány ellen, a kiről azt állítja, hogy nem ismer határt a szerelemben. Ezt bebizonyítandó, a vádló egy egész sereg tisztességes állású egyént idéztetett meg, a kik állítólag valamennyien igazolják tudják vádjának alaposágát. — A tárgyalás eredménye még fátyol alatt pihen, de valószínű, hogy a panaszos issza meg a szentes ügynek a levét.

(Elfogott betörők.) Hivatlan vendégei voltak a napokban *Adler Adolf* újbároskai koresmárosnak. — *Figura József* és *Peskó Vin-*

Iszonyú hahota támadt, Ella kaczagott annyira, hogy egészen ráborult Dezső barátomra. — Kaczerán pillantott felém.

Mint a sóbálvány álltam ott, kezemben az iromba nagy komisz kenyérrel. — Aztán felbőszültem a kaczeráson. — Röviden búcsúztam és mire hazaértem már meggyógyultam.

S ha néha mégis megszólalt belül a szív, csak a komisz kenyérre néztem és a szív hallgatott. Én pedig kiabrándultam. Ella fehér fogainak a nyomai tisztán látszottak a kő kemény profunton, sőt egyéb is látszott a mire a fogorvos azt modja: „Ügyes munka“ akárki csinálta.

Ezt mondta egy fogorvos barátom és én lemondtam arról, hogy ebből a fogak lenyomatának a kedvéért zsuzsút csináltassak. Hamis zsuzsú nem kellett. De még kételkedtem. —

Egyszer egy csavargó jött hozzám. Kenyeret kért, odaadtam neki a profunton. Kedélyesen ropogtatta, aztán átnyújtott valami fényes kis tárgyat. — Arany kapocs volt. — Olyan, a mibe a fogakat szokták foglalni.

Többé nem kételkedhettem — és bosszút álltam. A kis kapesot üveg közé téve az óralánczomon viselem.

Ella azóta halálos ellenségem és én flirtelek tovább. — *R . . . . . r Gyűző.*

ezé ugyanis feltörték a koresma ajtaját és az éj leple alatt minden megmozdítható tárgyat elemeltek. — Nem soká élvezhették azonban a lopott tárgyakat, mert másnap az egyiket Újvároskán a másikat pedig a lipótvári állomáson elfogták. — A nyomozásnál arany és ezüst ékszereket és a betörési iparhoz szükséges tárgyakat találtak náluk. — A nyomozás tovább folyik, mert nagyon valószínű, hogy a közel multban elkövetett betörések is az ő lelküket terhelik. —

(Zsebmetsző asszonyok) A legutóbbi országos vásárkor Klestár Józsefné és Sebők Mihályné lukábi lakosok föllhasználva a tolongást, néhány metszési műveletet szerettek volna a zsebek irányában elkövetni, a mi azonban nem sikerült a hősnőnek, mert idejekorán hüvösre kerültek. —

(Szerencsétlen esés.) E hó 12-én Miklovics István 34 éves kelesényi földműves bejött a városba, hogy egy szekér szalmát értékesítsen. — Szegény ember azonban pórul járt, mert a város közepén a szekér egy mély folyókának a falához ütdődött és felborult. — Az ember leesett és súlyos sérüléseket szenvedett. — Feltűnő volt, hogy a szerencsétlen embert a szó szoros értelmében behurcolták a városházi őrszobába, holott a galgóczi tüzoltóknak van egy mentőosztálya, a mely bizonyára alkalmas hordágygyal rendelkezik, hogy ilyen esetekben az embereket azon lehessen szállítani.

(Az utcái átjárók.) Ha a betonjárdákon megindulunk, bizonyos büszkeséggel tekinthetünk a szép, tiszta útvonalra, de a hogy egy kis átjáróhoz jutunk, tisztában lehetünk azzal hogy fölösleges a betonjárda, mert az átjárónál annyi sarat szedünk fel, mintha sáros időben hajtóvadászatra mennénk. — Nem ártana erre egy kis gondot fordítani.

(Baromfi tenyésztés.) A falusi gazdálkodó népek egyik legjobb jövedelmi forrása a baromfi tenyésztés. Hogy azonban a baromfiakat megóvjuk a tavasszal előforduló betegségektől, legjobb azoknak minden hónapban egyszer »Viktor« baromfiport adni, a mely nemcsak a beteg állatokat gyógyítja meg, hanem az egészségeseket is megóvjaa betegségtől. — A »Viktor« baromfiport olesósága és jósága miatt a gazdaságközönség figyelmébe ajánljuk. — Egy adag ára a mely 20 baromfi számára elegendő 50 fillér. — Használati utasítás mellékelve van. — Kapható Galgóczon *Török Gyula* gyógyszerárában

Tőzsde jelentés.

A lefolyt héten az irányzat megszilárdult, úgy, hogy a buza és rozs az előző héten vesztett árkülömbözetet ismét behozhatta. — Az őszi vetések állásáról mindenfelől kedvező hireink vannak, mely körülmény folytán, valamint azáltal is, hogy malmaink lisztkészleteiket csakis tetemesen leszállított árak mellett tudják értékesíteni, magasabb árakra — egyelőre — aligha számíthatunk.

(Esküvő akadályokkal.) Furcsa kis jelenetek voltak szemtanúi e hó 13-án egy biharmegyei községben az anyakönyvi hivatalban összegyűlt vendégek. Nagy hire volt ugyanis, hogy Cs . . . y B. galicziai igen gazdag tőkepenésze élete párjával választja a község jómódú, fiatal, ritka szép özvegyét. — Nagy vendégségre készültek a lakodalmas házban. — Nem kimélték a tele hordót, nem esett meg a szívük a legyilkolt apróságok garmadáján. — Az anyakönyvi hivatalban nem jutott hely a sok meghívott vendégnek. Mikor az anyakönyvvezető a házassági anyakönyv megírásához fogott a tömegeből kivált egy lefátyolozott hölgy, a ki egyenesen a

vőlegény felé tartott és föllebbent a fátyol. A vőlegény hanyathonlok rohant a kijárat felé, de a faluban elfogták, s a vallatásnál kiderült, hogy a hódító úr egy veszedelmes zsebmetsző, a lefátyolozott hölgy pedig a kedvese. — A bús özvegy azonban nem rettent meg a váratlan fordulaton, hanem néhány hét leforgása után ismét ott volt az anyakönyvi hivatalban, a hol azután akadály nélkül kötötték össze egy régi imádójával

Szerkesztői üzenetek.

H. J. Maniga. Kedves kezeit ismét csókolom. — Ont félreérti a mi gondolkozási módunkat. Mi ugyanis nem azért nem közlünk valamit, a mi máshol megjelent, mintha talán félénk, hogy azt itt — vagy ott észreveszi valaki. — Oh nem. — Nem vagyunk mi olyan nyúlászúvek, de elvünk az, hogy csakis eredeti tárcákat fogadunk el. — Ennek kettős célja van: 1-ször is nem rontjuk el senkinek a gyönyörűt felmelegített étellel; 2-szor azokat, a kik a mi környékünkön laknak és tehetséggel bírnak, egy kis irodalmi tevékenységre szoktatjuk. — A következőket szívesen várjuk. — P. J. Szenicz — Bocsánat és irgalom. — Mi igazán megkövetni valók volnánk, ha okai lennének ennek a bosszantó megszakításnak. — De a technikai okokban rejlik a hiba. — Külömben az egészét a—z ig egy összehozandó ünnepi számra szántuk. — Nagyon örvendünk a további munkásságnak. — B. G. Nyitra. Ugyan kérem, hogy lehet ilyen zöldségeket összehordani. — Elképzelhető az, hogy egy leány azért szeressen meg egy fiatalembert, mert az folyton részeg? — Ön hódítóknak akarja festeni a részegséget. — Talán barátja a szesznek? — Egy részeg ember lehet lóditó, lehet kilóditott, de hódító soha. — Cicero. Elég volt ez is, nem kérünk többet. — Olivér. Ha mi az ön cikkét fészélni kezdenék, akkor beletörne abba még egy borona is. — Bella. Nagyon köszönjük, fel fogjuk használni. — N. B. Pikás az eset. — Bajos az ilyen dologban ítélet mondani, főképen akkor, ha az ember a dolgot csak egyoldalúlag ismeri. — Önnek az előadása szerint minden józan gondolkozási ember csakis önmek fog igazat adni. — De hol van az megírva kedves magyád, hogy a férj köteles eltűrni azt, ha a felesége más-sal kaczerkodik. — Elhiszszük, hogy az csak aféle ártatlan dolog volt, amit az asszonyok néha fegyverként szeretnek használni a kicsapongó férjrel szemben. — De a férj neha így szokott ám gondolkozni. — Desdemona tán még most is élne, ha Othello nem a férje, hanem a kedvese lett volna. — Jó lesz vigyázni, még mielőtt beüt a menykő. — X. Y. Galgócz. — Tőlünk akarja megtudni, hogy mi az a páholy, a mit annyiszor emlegetnek? — Veszedelmes kérdés! — Ha megmondanánk az igazat, meggylőne a bajunk első sorban azokkal az urakkal, a kik annak a páholyának a rendes látogatói, másodsorban pedig azoknak az uraknak gyűlnék meg a bajuk . . . . . otthon, Tessék személyesen meggyőződni. Hiszem, hogy a tagok szívesen fogják venni, ha egy kis leány is meglátogatja az ő kedves fészéküket. — Megjegyzem, hogy oda egy gardedam is elegendő, sőt még az sem szükséges. —

Hirdetmény.

„Galgóczi takarékpénztár“ részéről közlése, hogy 1902 évi Április hó 1-től a betéti kamatláb a 4½%-os betéteknél 4%-ra szállítatik le.

A betéti kamatadót az intézet ezentúl is fizeti. Azon t. ez betevők, kik az alapszabályok 16. §-ában megállapított tőke visszavételi joggal élni kívánnak, ezt f. é. Április 1-ig az intézetnek bejelenteni tartoznak, ennek elmulasztásával a betétek csakis szabályszerű felmondás mellett visszafizettetnek

Galgócz, 1902. évi Márczius 11.

Galgóczi takarékpénztár.
Az igazgatóság.

REISZ SIMON

Bádogos üzlete ferencz Jozsef tér.

Raktáron tart mindennemű a háztartáshoz szükséges bádog edényeket. Fürdő kádak a legolcsóbb áron. Elvállalja tető csatornák készítését és háztetők burkolását valamint minden más bádogos munkát

Spengler. Lagernd alle Größen und Sorten Blechgeschire Gieskannen u. s. w. Billige Bezugsquelle von Badewannen und einschlägigen Baumaterial. Übernimmt auch alle andern Facharbeiten billig und schnell.

SZUPERFOSZFATOT

stassfurti kainitot

szavatolt 12,4% tiszta káli 23-24% kénsavaskáli
tartalommal**Stassfurti kálitrágyasót**szavatolt 40% tiszta káli 74-76% kénsavaskáli
tartalommal.**Kovasavas-kálit** (dohánytrágyázásra)
továbbá mindennemű egyéb *mütrágyaféléket* azonkívül
Kénport (legfinomabb 78% Chancel oídium ellen)**Rézgálicot** (98-99%)

Elismert kitünő minőségben legolcsóbban szállít a

"HUNGARIA"Mütrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság
Budapest, V. Fürdő-u. 8.**Biffi János, Nyitra.**

Úri divat-áruháza

Vármegye-utca 13. szám,

Kalapok. Elegáns nyakkendők. Fehérneműek. Czipők nagy raktára.**Olcsó árak. — Elsőrendű minőség**

Postai megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl.

ifj. Balko József

hentes és mészáros üzlete

Galgócson,

Kovács-utca sarkán.

Ajánlja kitünően pácizolt sonkáit

szalonna, zsir, füstölt hus.

Naponia friss marhahús.

Legolcsóbb — Legüdvösebb

Anker

életbiztosító — társaság

Legelőnyösebb föltételek

mellett köt biztosításokat

ember életére Életbiztosítá-

sokra a legolcsóbb tarifája

van. Az **Anker** részére Gal-gócson **csakis Herz Gyula**

úrnál lehet biztosítani.

Belföldi

Intézet

RészletfizetésreDúsan felszerelt **butor raktár**. Ebéd-
lő, hálószoba, úri szoba, konyha és
kerti berendezések.

A butorok mind

saját műhelyem készülnek

Olcsó ár! Jótállás!

Szép kivitel!

Kisska Mihály

műasztalos

Galgóc, főtér.

Valódi
francia és egyiptomi**szivarkahüvelyek**

rendkívül olcsó ár mellett

Szold Jakab papirkereskedésben

kapható.

Galgócson Ferencz József-tér és kis piac sarkán.

Nagy választék képes-levelezőlapokban.

Dús terméstöbbletek létrehozatalára,
az összes gabonafélék, takarmányvetések, burgonya,
répa és tengeri alá, kivált gyengén sikerült vetések feljavítására,
legfőképp pedig szőlők trágyázására, ugyszintén dinnye és
konyhakertiek (uborka, tök) hihetetlen terméshozására ajánljuk
száritott kőbányai hizottsertés-trágyánkat,
mely bámulatos gyors és biztos hatása által feltünő elterjedésre
tett szert és **lényeges megtakarításokat** tesz lehetővé.

Megrendelések intézőcök
BUDAPEST-KÖBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓ-GYÁR
Bosányi, Schietrumpf és Társa
BUDAPEST, V., Bálvány-utca 2.

Kimerítő prospectus
ingyen és bármintve

Kapható **DUKES** és **HERZOG** uraknál Galgócson.

Legjobb hasábos tűzifa és kőszén nagyban és kicsinyben

Ertekezni lehet **Hanely Oszkár** állomási főnöknél.

Nyom. Szold Jakabnál, Galgócson.

Deutsche Beilage

des Wochenblattes „Galgócz és Vidéke.“

Es werde Licht ... und es ward Licht.

Ein feuchtkalter Morgen dämmerte über die lautlosen Strassen unserer Metropole empor. Der Himmel, von schwarzen, unheilvollen Wolken umzogen, bot das Bild der Unzufriedenheit. Kein einziges Lebenszeichen des herannahenden, blumenspendenden Frühlings war noch sichtbar.

Tiefe Ruhe herrscht über der Stadt, wie die Windstille vor dem Sturme.

Zwölf Jünglinge, beseelt vom reinsten Patriotismus, begeistert für die Rechte der Menschheit, sind schon um 6 Uhr versammelt, an ihrer Spitze: Petöfi, Jókai, Vasváry, Irinyi.

Noch einmal wird Alles besprochen, dann begibt sich die kleine Versammlung zur Universität. Unaufgefordert schliesst sich die Jugend an; vor dem Nationaltheater warten ihrer die ungarischen Schauspieler, an der Spitze Gábor Egressy.

Inzwischen schwillt die begleitende Menge auf tausend und wieder tausend Köpfe an, gleich dem brandenden Meere, bereit alles nieder zu fegen, was im Wege steht.

Der Statthaltereirath steht rathlos dieser Riesenbewegung entgegen. Der Magistrat rührt keine Hand. Oberbürgermeister Rottenbiller billigt offen und frei das Vorgehen der Jugend. Nur der Militär-Platz-Commandant befürchtet das Äusserste: die ganze Mannschaft steht in Bereitschaft, Gewehr bei Fuss, in den Kasernen. Die Artilleristen der Ofner Festung stehen mit glimmender Lunte

bei den nach der Pester Seite gerichteten Kanonen.

Doch die Jugend kennt kein Zagen, keine Furcht, trotzdem ihre ganze Waffe in den zwölf Punkten ihrer Proklamation und in Petöfi's „*Talpra magyar*“ besteht.

Petöfi deklamiert sein Gedicht. „*Auf nach Ofen, zum Zensor, wir zwingen ihm zur Unterschrift.*“ „*Es gibt keine Zensur mehr!*“ ruft Petöfi.

„*In die Druckerei!*“ ertönt's von allen Seiten. Im Nu ist die Hekenst-Landerer-rische Druckerei erreicht. Unter dem Präsidium Petöfi sucht eine Deputation Landerer auf. „*Ohne Zensur darf ich nicht drucken.*“ lautet seine Antwort und fügt leise hinzu: „*Occupiren sie eine Maschine mit Gewalt!*“ Irinyi tritt vor eine der Maschinen, indem er dieselbe im Namen des Volkes in Beschlag nimmt. „*Éljen die Pressfreiheit!*“ ruft das Personal Landerers und begibt sich eifrigst zur Arbeit.

Um halb zwölf Uhr tritt Irinyi, mit dem ersten Exemplare der Proklamation vor das Volk. Fünf Minuten später Petöfi mit seinem „*Talpra magyar*“ und viele tausend Kehlen wiederholen den Refrein des Liedes: „*Rabok többé nem leszünk!*“ Die Begeisterung kannte keine Grenzen mehr, als wenn das Gehirn, das Herz der Menschen, ein lebender Zündstoff, auf einmal Feuer gefangen hätte. Ein Wort, ein Ruf durchbraust die Stadt: „*Es lebe die Pressfreiheit!*“ Kein Volk, keine Nation auf Erden kann sich des Gleichen rühmen: Die Press-

freiheit, ohne einen Tropfen vergossenen Bürgerblutes, erkauf zu haben. Dies war am 15. März im Jahre 1848.

Viele Jahre sind seither verflossen, viele Rechte einer freien Nation seither errungen worden und doch schlägt jedes Patriotenherz, wohl schneller und freudiger, am Tage der Jahreswende, am ersten Tag der Freiheit.

„*Sei uns gegrüsst oh heiliger Tag!*“

Mögen noch viele Tage gleicher Begeisterung und gleichen Erfolges, der Nation vom Allmächtigen beschieden sein, und möge auch jedes Jahr unserem theueren Vaterlande so gute Patrioten, so edle Herzen erzeugen als anno 1848.

T. G.

Wochenbericht.

Die Verwaltungs-Commission unseres Comitates hielt am 11-ten l. M. unter dem Präsidium des Obergespannes Dr. Viktor Kramolin ihre gewöhnliche Monatssitzung im grossen Saale des Comitathauses ab, bei welcher Gelegenheit die Referenten ihren Monatsbericht erstatteten.

(Pavillon für tuberkulöse Kranken) Für die bedauernswerthen Opfer dieses fürchterlichen Leidens wird im Rayon des nyitraer Spitales ein Separatpavillon gebaut. Die diesbezüglichen Arbeiten sind schon so weit vorgeschritten, dass dies Gebäude, noch im Laufe dieses Jahres, seiner Bestimmung übergeben wird.

(Schluss der Theatersaison.) Direktor Béla Mezey hält am 17-ten d. M. seine Abschiedsvorstellung in Nyitra; Mezey kánia mit dem Resultate seines dortigen Aufenthaltes zufrieden sein, auch das kunstliebende Publicum wird sich seiner, sowie seiner in jeder Hinsicht zufriedenstellender Gesellschaft, stets angenehm erinnern.

Plaudereien.

(Fortsetzung)

Bei den Holzhändlern kannte sich der Sekretär nicht aus. Er wusste nicht ob Weichholzhändler auch harte Händler sind und ob er die Hartholzhändler nicht zu weich und die Weichholzhändler nicht zu hart besteuere.

Erst als die Hartholzhändler feurige Kohlen auf das Haupt des Galgóczzer Stationschefs sammelten, dann wusste er, dass alte Eichen auch gegen Steuer wetterfest sind.

Spediteure und Fuhrleute waren früher heterogene Elemente. Was der Spediteur zurückliess das griff der Fuhrman auf. Heute greift der Eine dem Andern nach dem Leben. Den Spediteuren bleibt nur noch das eine übrig, ihre früheren Committenten ins Jenseits zu befördern. Unsere Kaufleute, meint der Spediteur, sind schöne Möbelstücke, die in eine andere Gegend überführt werden dürften.

Steuer liesse sich von einer solchen Spedition nicht, viel zahlen. Eine grössere Steuer wäre eine *Rossarbeit*, deutscher gesagt, man müsste faktisch nur für die *Rosse arbeiten* wollte man da auch noch Steuer zahlen.

Caffe Müller ist noch immer ein schlechtes Geschäft, das seinen Mann nicht ernähren kann. *Aber die Frau!* Ihr Wahlspruch lautet „*besser dem Müller als dem Apotheker*“ und schade ist um jeden Tropfen der daneben geht. Die hohe Steuer macht ihr Congestionen und heuer gibt's keine Eisumschläge. Die Concurrenz thut ihr auch wehe. Noch immer heisst es: *Heute Roth*, die Fortsetzung dürfte erst nach langen Jahren eintreten. Die Concurrenz, und das wollte man ihr nicht glauben, war bisher Spass, heute ist sie *Ernst* Jetzt lernt sie den *Ernst* des Lebens kennen.

Unter Spänglern kommt der *Reis* (sonst bei den Kaufleuten) in die erste Classe. Die Andern arbeiten nur für *Galgócz*, er arbeitet für „*Galgócz és Vidéke*“ (er lässt nämlich annonciieren und das kostet Geld.)

Die Lederbranche sprach ziemlich viel Stiefel zusammen. Die Schuster blieben bei ihren Leisten und die Schneider wurden im Stich gelassen. Bei den Bäckern fing's an zu gähren, und beinahe wäre es *Wild* zugegangen.

Die Wirtshäuser schütteten Wasser in ihren Wein, um weniger Wein (die schlechte Lese) anzumelden und die Selcher liessen

einen grossen Theil ihres Vorrats in Rauch aufgehen.

Auch „*Galgócz és Vidéke*“ sollte besteuert werden. Zum Glücke parierte der Redakteur den Streich. Hier sagte er abquirt man nicht, (eine grosse Wahrheit) sondern wartet stundenlang im Caffehause auf das Blatt.

In Neutra blühen vier Blätter, dort bringt ein Blatt ein ganzes Grünfeld. Hier kann eine Zeitung auf einen einzigen grünen Zweig nicht kommen.

Nach Schluss des Blattes fing es an zu miauen. Einer aus dem Katzensgeschlechte bezog ein gebrauchtes „*Mot*“, auf sich und das Katzenschrei nam kein Ende.

Ich bin doch bekannt als Katzenfreundlich und will es mit Niemanden verderben. Unter Jouwelier für die „*Katz*“ war doch eine Weibsperson gemeint. Es hätte sonst heissen müssen „für den Kater.“

Ich anerkenne daher, *Katz* ist ein Juwelier, aber kein Uhrmacher. Bei einem Uhrmacher muss doch alles seinen ruhigen Gang gehen; die Geduld darf nicht ablaufen und die Hauptsache ist, ein Uhrmacher darf sich nicht von andern Leuten aufziehen lassen.

Ferrum.

(Zur Stellung.) Die diesjährige Stellung wird erst klar darlegen wie weit die Auswanderer-manie vorgeschritten ist; so kommen zu z. B. in Brezova und Umgebung für dieses Jahr einhundert einundvierzig Assentpflichtige vor die Kommission, leider nur am Papier indem von den Genannten sich fünfundneunzig in Amerika befinden, also nur sechsundvierzig bleiben. Wenn dies so weiter geht, so können bald die Assentierungs-Kommissionen hier in dieser Gegend ihre Wirksamkeit einstellen.

(Selbstmord in der Strafanstalt.) Gar viele Kinder werden nicht so gehütet als die Insassen einer Strafanstalt und doch gelang es einem Sträfling der Lipótvärer Strafanstalt sich unbemerkt an einen stillen Ort zu begeben und dort ohne höherer Erlaubniss seine Strafzeit zu verkürzen. Als die Wachmannschaft seine Abwesenheit bemerkte und ihn am Fenstergitter erhängt entdeckte, war er nicht mehr am Leben. Das tragikomische ist dabei, das der Lebensüberdrüssige kaum mehr paar Monate abzusitzen hatte, und dennoch die weite Reise ins Jenseits der kurzen Spanne Lebenszeit in geschlossenen Räumen vorzog.

(Falsches Geld.) Im ganzen Lande und besonders in unserer Umgebung cirkuliren sehr viele falsche Goldstücke, worauf wir hier das Publicum, um es vor Schaden zu bewahren, aufmerksam machen. Das echte Gold, aufgeworfen auf eine Steinplatte, ist leicht durch seinen edlen Klang zu errathen.

(Kön. ung. Classenlotterie.) Zur VI-ten Klasse empfehlen wir. — Ganze Lose, Halbe Lose, Viertel und Achte Lose, zu den coulantesten Preisen. Zu haben bei Leopold Deutsch's Söhne Galgóc Hauptplatz.

(Einbruch.) Adolf Adler Wirt in Ujvároska. hatte dieser Tage unliebe Gäste. Zwei dunkle Ehrenmänner Namens Figura József und Pesko Vincze, erbrachen unlängst unter dem Deckmantel der dunklen Nacht die Thüre des Lokales und nahmen Alles mit was nicht feyer und einbruchsicher war. Doch folgte gleich die Rache der bösen That. Gleich nächsten Tages waren sie ausgeforscht und in der Hand der Gerechtigkeit. Nachdem bei ihnen auch andere Wertgegenstände gefunden wurden, recherchiert die Gendarmerie nach den andern Opfern dieses edlen Menschenpaares.

Die liebe.

Als Eros einstmals Rosen brach,
Da ist es ihm geschehen
Dass seine Hand ein Bienlein stach
Er hatt' es nicht gesehen.

Nun schüttelt er die Hände klein
Nun hob er an zu klagen
Und flog zu seinem Mütterlein
Mit schnellen Flügelschlagen.

„Oh Mutter“ rief er, „Mutter ach!“
Mir ist so weh und bange
Ich werde sterben, denn mich stach
Gar eine böse Schlange.

Geflügelt ist das giftige Thier
Du wirst es sicher kennen
Es ist dasselbe das allhier
Die Bauern Biene nennen!“

Doch Gpris sprach: „Wenn Du mein Sohn
Empfindest solche Wehe
Vom Stachel eines Bienlein schon
Dann liebes Kind gesteh!“

Wie muss es erst dem Menschen sein
Mit deinem Pfeil im Herzen?
Ach Eros! das ist eine Pein
Die schwerer zu verschmerzen!“

Elsa P.

Allerlei.

(Prophezeiung.) Ein Zeichendeuter hatte einer Hofdame in Paris, welche der König Ludvig XI. sehr liebte, vorher gesagt, dass sie in acht Tagen sterben würde. Zufällig traf diese Prophezeiung ein. Der König darüber sehr aufgebracht, liess den Wahrsager vor sich fordern, und hatte den Befehl ertheilt, dass er, auf ein gewisses Zeichen von ihm, aus dem Fenster geworfen werden sollte. Als der zum Tode Bestimmte erschien, fragte ihn der König: „Da Du doch so gut das Schicksal von Andern voraussagen kannst, so sage mir auch, wie lange wirst Du noch leben? — Der Wahrsager ahnte aus dieser Anrede nichts Gutes; er fasste sich aber gleich, und antwortete mit vieler Unersehroffenheit: „Sire, so viel ich durch meine Kunst herausgebracht habe, werde ich drei Tage vor Ew. Majestät sterben.“ — Der König war dadurch so betroffen, dass er sich nicht entschliessen konnte, das bestimmte Zeichen zu geben und ihn wieder entliess.

(Höflichkeit.) Eine Dame bemerkte gegen Lord Chesterfield, dass die Franzosen höflicher seien als die Engländer. — Der Lord wollte das nicht zugestehen. — „Die Engländer geben es selbst zu,“ sagte die Dame. — „Das ist gerade ein Beweis, dass sie höflicher sind als die Franzosen,“ erwiderte der gewandte Hofmann.

(Krethi und Plethi.) Worte, womit wir niedern, zusammengelaufenen Pöbel bezeichnen, waren König Davids Leibwache, die ihm als Vollzieher der Todesurteile und als Eilboten dienten; Krethi und Plethi heissen eigentlich: Scharfrichter und Läufer.

(Lügner.) Ein arger Lügner prahlte einst in Gesellschaft, er sei schon in fünf Minuten eine halbe Meile geritten. Man hat einen anwesenden Stallmeister, einen tüchtigen Reiter, um seine Meinung darüber befragt und dieser lügen trocken: „Reiten kann ich's nicht, aber sagte kann ich's auch!“

(Maria Theresien Tod.) Am achtzehnten Tage jedes Monates schloss die Königin sich einsam von aller Welt ab, Stunden lang weilte sie in der Gruft bei den Kapuzinern, an dem Mausoleum, das sie ihrem Franz (ihrem Gemahl) errichtet. Am 18-ten October 1780 wurde die überaus schwere Frau auf dem dazu eigens bereiteten Armstuhl hinuntergelassen. Im Heraufziehen riss das eine Seil. — „Er will mich behalten!“ — „Ich Komme bald! rief sie, erkrankte wenige Tage darauf und starb am 28-ten November 1780.

(Diebe.) Ein Dieb kam in ein Haus, wo viele junge Leute wohnten. Er fand in einer Stube drei Mäntel liegen, und nahm sie weg. Als er die Treppe geschwind herunterging, begegnete ihm ein Advokat, der von einer Reise nach Hause kam und ebenfalls im Hause wohnte. Dieser hatte einen schönen Mantel mit sametnen Aufschlägen an, und fragte den Dieb, wo er mit den Mänteln hin wolle? Dieser antwortete: „Sie gehören drei Herren in diesem Hause, welche sie mir gegeben haben, um die Flecke auszumachen.“

„So nehmt meinen auch,“ sagte der Advokat, „und macht die Flecke aus; bringt ihn aber in drei Stunden wieder.“

„Ganz wohl, mein Herr,“ antwortete der Dieb, welcher des Advocaten Mantel nahm, und ihn so wenig wie die drei anderen wiederbrachte.

(Anleihe.) Drei Herren in einem Wirtshause wollten eben fortgehn. Der Erste zum Zweiten: „Können Sie mir nicht für zwei Kreuzer kleines Geld geben, damit ich dem Kellner etwas schenken kann?“ Der Zweite: „Nein, ich habe nichts Kleines bei mir.“ Der Dritte zum Zweiten: „O weh, ich habe meine Brieftasche verloren, können Sie mir nicht zwei Gulden leihen?“ Der Zweite: „Es ist mir sehr leid, aber ich kann nur einen Gulden entbehren.“ Der Dritte: „Auch gut, so geben Sie mir indessen den Gulden, und bleiben mir den andern schuldig, bis Sie bei Kasse sind.“

(Nase.) Ein Berliner Eckensteher, der seinen Kollegen mit einem Steinwurfe das Nasenbein zerschmettert hatte gab unlängst in Berlin vor Gericht folgende Erzählung dieses Vorfalles ab: „Ich nahm det Steenchen, legt et ihm uf die Nase und die Nase war een so jämmerliches Machwerk, das sie ihn gleich morsch ging.“

Post der Redaktion:

Anonymous P. essburg: Ihre mittelst Doppel-Pegasus vorgetragene Dichtung haben wir erhalten Aber — aber w. B. Da ist ja alles d. m. n. a. mit csak akamak De hier kann man auch lesen német tározákát Des is schon sen, es már szeretem Das wird schon mulatni a bisertl engem. — weiterhin Igen az volt feleletem én nekem Olvashatja magyar, német és idegen Mert a ki szeret uságot olvasni „Galgóc és Vidéke“ lap ennek meg fog felelni Nein — es war zu schön gewesen kann aber absolut nicht sein. Sind die versprochenen Feuilltons auch gleichen Kalibers, dann danken wir für das Glück, wir wollen hier Niemanden zum Selbstmord treiben.

Schreibtisch.

Ein gebrauchter Schreibtisch mit mehreren Schubladen, wird zu kaufen gesucht. Verkäufer mögen sich an die Red. d. Bl. wenden.

Férfi szabó üzlet

Ajánlom a n. é. közönség b figyelmébe dús raktáromat angol és skót szövetekben. A legjutányosabb árban készítek a legújabb divatu szabással mindenféle férfi öltönyöket.

Bergmann Simon

Kovács-utca.

Slovenská príloha ku tienne vichádzajúcemu casopisu „Galgócz és vidéke“

Kostuje 2 fillére.

Bratia!

15-ho marcza päťdesät štiri roki su tomu, že prvi ráz zavzneli v našej miléj vlasti uherskéj tri zvučné slová, ktoré obživili národ uherski, ktoré nadšenostu naplnili srdco každého vlastenca uherského su to posvatné slová:

Sloboda, Braterstvo a Rovno právnost! Tieto tri slová jak žiára svetla rozprestrela sa po vlasti, zahučali lubežne po horách a dolách vlasti miluvauej v ušiach každého uhra a z bázu obdivuje tich hrđinov tedajšich, kteri blaho na vlast a osvetu prenárod hlasali.

Nie len v srdci ale aj venkajšima znaki sláv každi uhersky vlastenec tento den posvatne kteri nech žije v blahej pamati našich vnukov a prevnukov na veky.

Vojančina.

Každi občán krajinski je povinni z našat nie len tarchi krajinskej a obecne, ale je povinni aj tarchu obrani krajinskej na seba ve spoločnosti spolu občánov svojich prijat. Teda dán penažitá a dán krvi.

Obrana krajini — vlasti — je tak staré založenie jak ľudské pokolenie. Už prvi človek keď sa ven z raja dostal, bôl brániť prinútení svoj dom, bár len proti zverom divím.

Dokál ľudie sa jeden od druhého delili, každi staral sa o obranu svojho domu.

Cesta múdrosti.

(Po Fay Andrásovi)

Jeden umirajúci imám-knaz turecki — zavola ku svojej posteľe jeho štiroch sinov, a takto prehovoril kním už slabším a slabším hlasom:

»Po smrti mojej pohnite sa porád ku vichodu, a do tich čas vandrujte, kim nepríndete do jednej utešenej dolini, v ktorej na malom kopci stoji Chrám múdrosti. Tam je zložení pre vás kamen múdrocov. Spokojní blahobit obsáhne ten, kdo tento kamen svojim nazivá, — a preto kamen tento si do majetku vašeho zaopatrite . . . Cesta vás povede medzi mojima přáteli, a rodinu moju, kteri keď sa kním obrátite, v dačne vás vitat budu . . . Dve jasné hvězdi budu vašim vodičom na križních cestách . . . V čul vám ale dávám moje otcovske požehnáni, a vás ešte len nato napominám, že nepredbihajte sa v ceste vašej, ale nech ani jeden den nepomine brez toho, že bi ste ne cestovali . . .« To hovorác, vipustil dušu.

Na druhi den štirá bratri pustili sa cestovat.

Prvi sa velmi pristrájali, »dlhá a neistá je cesta táto« — hovoril — »potrebujem moc pótrovi, šactva a všelijakich strojov, bich mohov vidržat z premenlivim časom. Nech mi radci vistává, jak bich mal bit utisk-

nuti. Kdo bôl bohati, ten si držal ozbrojení lud, kterého povinnosti boli svojho pána život a majetek obhajovat. Na všech stranách stavane zámki nám dokazuju, že jich majiteli tiež len obranu svojho života a majetku hladali.

Ale z vivinováni sa osveta, ľudské pokolenie na to prišlo, že nie abi sa jeden každi sám brániť, lež keď sa budeme spojenima silami všeci jeden proti druhému a všeci proti venkajšim neprátelom brániť, zaiste to vidatnejšie bude.

Takimto spôsobom povstal stav vojansky, a dnes je tak vivinutí, že bez vojanstva krajina ani jestvovat bi nemohia

Zákön naložil každému, že okrem dáne penažitej aj dan krvi je povinni z našat, to jest keď to zaujmi vlasti žiadaju, aj život mosime obetovat za vlast. Pred časi to tak bolo, že len ten bôl vojákom, kdo chcel, dnes to tak vizierá, že to je skoro hanba, kdo vojákom není.

Každi službu vojansku konat mosí, kdo len rovné údi má.

Kdo ale není súci službe vojanskej plati v penázoch dán krvi.

Kdo sa opováži falešnim spôsobom z vojančini vislobodit, je opovrhnutia

hodni človek, lebo je vlasti zradca.

Zrínyi Miklós. Tomori biskup, Lo-sonczy István, Kemény Simon, Szondi György, Dugonics Titus a snima tisíce a tisíce vojinov vítazmi smrtu na bojišči zemreli za vlast vrele milovanú našú uherskú.

V Arade trinást uherskych vodcov v jeden den bolo obeseno, že bojuvali za slobodu ludu a neodvislost miléj vlasti uherskej a tisíce ludu uhinulo za národ náš uhersky. Len obetavost životá zachránila vlast našu milú uherskú od zahinutiá, kteru sme zdelili od predkóv našich vítazních, svatá povinnost naša je túto vlast a národ jak naše dedictvie chrániť, bojít a brániť.

Dneskajšie položenie sveta je také, že žiadá odchudobného a bohatého jednako istú cvičenost a z kúsenost sveta.

Chudobní človek ten je prinútení na jednom mieste aneb okoli zetrvať, a len keď je vojákom môže z darma videt svet.

Dneskajša osveta ludu žiadá, abi človek začnúť od robotníka až po pána istú cvičenost mal, bi aj v chode a chováni tela ukázal istú učenost. Toto ku práci prinútení človek chudobní si len pri vojančine privlastnit može.

Jedním slovom vojančina pri dnes-

rovni, a pomnuli sa dni, tidne a mesáce, kim sa zas pustit mohol do cesti.

Druhí ale ces celú cestu sa len hostil. Tanec, muzika a vesele mulatovánie bolo v šade, kde sa len zjavil. Tito nesmirne hostini, a už omámení jeho kamarádi, zabúdali snim jeho ciel, — a ku čti jeho zariadené mulatováni, a po tichto običajne prihádzajúca darebnost a ospadlivost, v šade ho stahovali z jeho cestuvána. V dačne ho zdržali, a v dačne ostal tento lachkomiselni.

Tretí cestuvatel náš už pri prvej križnej ceste nedúveroval hvездám, ktore ho vict mali: »Podla tohoto neisteho žaru hvездám já cestovat, a cestu a štasti moje mám na tito z verit, a keď papršleki tito, jak svetlonosi, — mna do prepást zavedu?« Tak rozmišlal v sebe, a podla ihli magnetičnej sa pusztit dálej, do ohladu neberúc nebeske hvездí. A takto chodil po pustatinách, po tmavých horách, nesmirne prepásti a močáre, a strašno visoke skali ho prekázali v ceste, tak že sa od hladu, smadu, od pichlavich trnov do krvácáni, od strachu pred dravima zveri naspát vrátit mosel, daleko zostanúc od cilu jeho.

Štvrtí vesele kráčal dál a dál. Uctive pozdravác rodinu svoju a přátelov, vejšol kním a zabával sa snima do vôle, nezabudol ale na cestu svoju, a každi den dál a dál

kajšej polohe cvičí človeka pre všeobecni život tak, že na tom kdo neból vojakom, na prvé pozretie videt a zbadat istú ťažkosť pohybu, istú z državost v reči a v celom chováni.

Ale nie len toto poskytuje vojančina. — Dáva tým, ktorí svojej vojanskej povinnosti z usilovnosti žiadost učinili, také výhody, ktoré si druhí človek len skrz dlho roču službu alebo učenosť zaopatrit môže. Ku službám, kde vojanská akurátnosť a istá s polahlivosť je potrebná, len vislúženého vojáka prímu; jako ku železnici, šifom a počte, kde veľiká sila ľudu svoj chlieb každodenní si vyladá, na starost ale dokonále zaopatrenie obsahne aj ze svoju manželku a dietkami.

Pri súdoch, berničných úradoch, pri školách a všetch kráľovských službách, pri krajinských trestnicách, pri stolických službách, pri žandárov len vilučne vislúžení vojáci dostanu službi, ale ti mladíci, ktorí sa skrz usilovnosť a šikovnosť pri vojančine za »szabadoso« — »tizedesove« — »szakasz vezető« — alebo »örmeisteróv« — vedeli višvihnut, suc písma známí, všade veľmi radi jak písari v kanceláriách videní su. Teda vojančina ich uprávni na mnohe službi a úradí, ktoré takí človek ktorí vojakom neból, dosáhnut ani nemóže.

Pred roki trápna bola služba vojanská, dneská je radost slúžiť vojančinu pre takého mladíka, ktorí sce po-

kráča. V ceste jeho, na pravo a na ľavo sa rozprestirajúce vonave ruže si trhal, a vóna tiechto ruží zabúdali sním bolesti od pichlavých trnóv spôsobujúce. — Na ceste tejto neistej dúveroval nebecskim hviezdám, a čo, nezadlho spatril utešenú dolinu, v ktorej na malom kopci tam stojí svatí Chrám múdrosti z otvorenima bránami čakajúce cestovateľa.

A ón isto stúpí núter, a spatril kamen múdrocov na oltári už preňho prichistiani. V žal ho do rukí, a stímto spokojní blahobit, a pobožne uspokojení obsáho.

Po ťažkem vandruvaní, zunuvani prišol do chrámu tretí brat. Ale na miesto tak veľmi úfaneho pokladu našol nasledujúce pismo na oltári:

»Človeče smrteľní? V živote tvojem máš dvoch vodcov, a to je tvoj čistí a strízví rozum, a tvoje svedomi, ktorých keď sa opustiš, oehodíš od seba múdrosť a alahobit tvoj.«

Ešte neskorej prišol do chrámu prví. Udišene zhodil kapsu ťažkú na zem, a ponáhlal ku oltáru, ale pre neho bolo to nad oltárom napisane:

»Pokladi a majetki ťažko trápá, a keď sa množá, ešte väčšiu skúposť a žížen po nich spôsobuju, ale keď ich človeče smrteľní hoc jak množstvo zchabreš, neobsáhneš zane tú múdrosť a ten blahobit, od ktorých ta táto tercha pokladov zdaluje.«

Na posledí prišol brat druhí, oblednuti, ze zapadnutima očáma, jak smrť vischnuti od mnoho veselostí. Ťažko a strašnimá noháma stúpil do nátra svatého chrámu, a strašno prelaknuti čítal slová títo:

»Človeče smrteľní! Keď moc užíváš hojnosti a veselosti, nebiváš blažení; radost neobsáhneš, keď svoj život len ve veselostách pre mrháš. — Len ten je múdri a blažení, kdo len tí radosti užívá, ktoré neskorej obanuvať nemosí.«

P . . . nyi.

rádním a statečným údom krajini sa stat. Ne múdre činí ten rodič, ktorí snád nepravním spôsobom chce sina od vojančini oslobodit, alebo len pokusi ho odhovorit, ba práve povinnosti je každého rodiča sinóv ku vojanskej službe nútit.

Darmo matere nariékajú — darmo otcovia behaju — ten kdo svojho sina nesce mat vojakom, ten svojho sina nikdi nemiloval opravdivú rodičovskú lásku, ktorá sa nejaví vtom, že sa sinček materinej sukni drží, alebo z otcom do krčmi vodí, ale javí sa vtom, že sa stará rodič o dietata duševní a telesní blahobit.

„Raub-šütz.“

Toto je nemecké pomenuvanie. — »Orvadász« je uherské pomenuvanie, na slovensko preložené znamená »kminski-strelec.«

Toto pomenuvanie maju tí ľudia, ktorí či vedne, či vnoci veznúc flintu potajebne do cudzého chotára idú bez toho — že bi im to majitel dovolil — bez toho žebi porciu od flinti a porciu od polovki platili — poluvat. Potajebne strielaju zver, jako kmin potajebne kradne v komore, potajebne svoju korist predávajú, jako bár ktorí druhí kmin predávajú čo ukradol,

Jak je prisno zakázané kminstvo aneb krádež, tak prisno je zakázané »kminske strelectvo« ktoré samo vsebe není ništ inše jak krádež,

Majitel polovki je običajne majitel ról a hájov tich, na kterich poluje, teda tá zver která na jeho poli roste a sa živí, je jeho vlastnosť. Jestli mu jú dakdo zastrelí a vezne, teda ho okradól a je običajní kmin.

Arendáš polovki celkom právne a podľa predpisóv zákona bere od obce polovki právo do árendi a takímto spôsobom stane sa majitelom tej zveri, ktorá na poli toho chotára roste ktorí ón árenduje. Jestli mu jú dakdo zastrelí a vezne, teda ho okradól, a je običajní kmin. To múdruvanie, že šak tá zver škódu činí, je nepravé. Keď zver škódu robí majitelovi polovki, do toho nikoho ništ.

Keď ale zver škódu robí na viarendovaném chotári, šak arendáš zato platí árendu, abi občani mali vinahradenú tú malú škódu, ktorú zver pri svej vižive zapričiní. Jestli je ale škóda väčšia, nech si dá majitel od šacuvat zapričinenú škódu a árendáš mosí v šetko zaplatit.

Keď susedovi z komori šunki čujeme zapáchat, to není príčina bi sme mu komoru vilámali a šunki zebriali. Keď chceme šunku jest a nemáme jú doma, mosíme si jú kúpit.

Keď vidíme zver v chotári lietat, behat alebo sa popásat, či je to na majitelovém grunte, či je to na árendáškém, ba čo vácej keď je to na našem vlastném grunte, ktorí sme do árendi dali, nemáme právo jú zastrelit a vzát, lebo jak je kminstvo druhému do komori sa vломit a ho okradnut, tak je aj kminstvo v cudzom chotári poluvat.

Naj nanič hodnejší človek je, kdo sa dopustí krádeže, či to z komori, či to z truhli, či to z vačku, tak podobne či to z hája, či to z pola. Či otvóriš truhlu, komoru, budilár cudzi z kľúčom alebo dláčom a odtál

voláčo vezneš, či z flintu, smečku alebo kijáčom ukradneš z hája aneb pola zver, si vždi kmin.

Kminstvo zákon trestá, a takí človek kdo kradne, ani není do spoločnosti ľudskej súci. Hreší ale aj proti sudnému prikázaniu božemu, spáchá smrteľní hriech, a pritahuje na seba trest boží. A či sa to nedá aj videt? — Pozrime len na takého človeka ktorí má dlhé prsti aneb na kmina, pozrime len na takého človeka čo nezná rozdiel medzi mojim a tvojim alebo na kmina, pozrime na kminského strelca, jak su to od ľudí a od Boha opustení a od človečenstva odpadlé polutuvaná hodné postavi. Z daleka kričí sneho jeho vina. Radnej ho nájdeme v krčme jak kostole, skór ho vidíme sa potuluvat jak robit, hladní a otrhaní je vždi bár kolko kradne, lebo na ukradnutom majetku je kliatba božia, tak jako na kminovi.

Chíri z tidna.

(Divá matka.) Zubo Kata na tolko trizniac svoje 2 roče dieta, že susedie sa vác nato dievat nemohli, virvali nešťasné dieta z divéj matki pazúrów a zanieli ho do apatěki kde privolany doktor Nagy ništ vác len 136 štráfóv od palice načítal na tele dietata. Dieta vrchnost matke odebrala, a istotne ho dakde do sirotnica daju, matka divá ale obsahne zaiste v plnej miere zásluhu svej ne ľudskosti v nyitranskom žalári. — Načo dá aj Boch takím divochom dar dietok, ktorí si to nevedá vážit.

(Obesil) sa jeden vazen v Lipótváre. Zaiste hrizenie svedomá ho ktomuto priviedlo, lebo mnoho ľudí z hreší nevedome, a bár aj trest súdu na nom vipovedani je, jeho svedomie mu predca nepraví skutek žere až do smrti.

(Uhorsko kral. koncess. klassová lutria) hrá ku VI. klassi odporúčame eelé, pól, sterte a osmini losov, které za právnú cenu u p. p. Deutsch Lipót és Fia Galgóc, Ferencz József-ter k dostání su.

Odkazi redakcie.

P. P . . . nyi v. G.— Jejich zasielku sme v dačne prijali a jako vidia aj upotrebili. Niečove vlasteneckom smere bi nás tiež tešilo. Vďaka.

P. O. A. G . . . u. Dobrá vec. V budúcem čísle istotne. Poučno zábavné ale aj vlastenecké veci v dačne vidíme a prijáme.

P. H. M. ve W. Bratku mój tolko veršów čo sa do našeho koša mesti, oni není su v stave pisat. Ved nová zima nastala, mohli bi sme snima aj kúrit, bár prikurení stakima verši bi sme veru aj vlete pomrzli. Pri malém mieste na prílohe slovenskej len viborné verše z delíme.

Vácej hospodárom. Dobré drvo na palivo a na potrebu jak čujeme je u p. p. Frideczky Barna v Kaplatu k dostání, cenu nevieme.

ANKER

život poistujúca spoločnosť

Pod najpriaznivejšima podmienkami uzaviera assekurácie na život ľudsky. Na poistenie na život najlacnejšie ceny má.

Poistenie u spoločnosti „Anker“ jedine u Pána **Herz Gyula Galgóc** možno uzavret.